

ศึกษาประสิทธิภาพมาตรการทางสุขอนามัยพืชกับผลองุ่นสด
นำเข้าจากสาธารณรัฐเปรู

Study on Efficacy of Phytosanitary Measures on
the Importation of Table Grapes from Peru

อลงกต โพธิ์ดี^{1/} ศรีวิเศษ เกษสังข์^{1/} สุนัดดา เขาวลิต^{2/}

วาสนา ฤทธิ์ไธสง^{1/} คมศร แสงจินดา^{1/}

^{1/}กลุ่มวิจัยการกักกันพืช สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช

^{2/}กลุ่มกีฏและสัตววิทยา สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช

บทคัดย่อ

การศึกษาประสิทธิภาพมาตรการทางสุขอนามัยพืชกับผลองุ่นสดนำเข้าจากประเทศเปรู ดำเนินการระหว่างเดือนตุลาคม 2554 - กันยายน 2556 ซึ่งประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดพืช และพาหะจากแหล่งที่กำหนดเป็นสิ่งต้องห้าม ข้อยกเว้น และเงื่อนไข ตามพระราชบัญญัติกักพืช พ.ศ. 2507 (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2550 กำหนดให้ผลสดของพืชสกุลวิติส (*Vitis* spp.) เป็นสิ่งต้องห้าม การนำเข้าผลองุ่น (*Vitis vinifera*) สดจากประเทศเปรูนั้น ต้องปฏิบัติตามประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง เงื่อนไขการนำเข้าผลองุ่นสดจากสาธารณรัฐเปรู พ.ศ. 2553 โดยมีศัตรูพืชกักกันที่เกี่ยวข้อง จำนวน 10 ชนิด ได้แก่ *Anastrepha fraterculus*, *Ceratitis capitata*, *Macrosiphum euphorbiae*, *Parthenolecanium corni*, *Aspidiotus nerii*, *Selenaspis articulatus*, *Linepithema humile*, *Peridroma saucia*, *Spodoptera frugiperda* และ *Helix aspersa* ซึ่งเงื่อนไขการนำเข้ามีข้อกำหนดสำหรับการกำจัดศัตรูพืช คือ กำหนดให้ดำเนินการกำจัดแมลงวันผลไม้ South American fruit fly; *A. fraterculus* และ Mediterranean fruit fly; *C. capitata* ด้วยวิธีการกำจัดศัตรูพืชด้านสุขอนามัยพืชด้วยความเย็นตามอุณหภูมิที่กำหนด คือ ที่อุณหภูมิ 1.11 องศาเซลเซียส นาน 15 วัน หรือที่อุณหภูมิ 1.67 องศาเซลเซียส นาน 17 วัน จากการสุ่มตัวอย่างผลองุ่นสดพบว่าสายพันธุ์สำคัญที่นำเข้า คือ Red Globe ซึ่งมาจากแหล่งปลูก ได้แก่ Ica และ Piura โดยเป็นสินค้าขนส่งทางน้ำ และพบศัตรูพืชติดเข้ามากับผลองุ่นสด ได้แก่ เพลี้ยแป้ง และเชื้อราที่เกิดขึ้นภายหลังการเก็บเกี่ยว นอกจากนี้ผลสดองุ่นที่มี รอยแผล แตก หรือข้ำ บางครั้งจะพบตัวอ่อนของแมลงในวงศ์ดิบเทอรา (Diptera) ในรอยแผลดังกล่าวซึ่งไม่มีชีวิต ทั้งนี้ยังพบไข่ของแมลงข้างปีกใสและใยแมงมุมติดมากับพวงองุ่น สำหรับข้อกำหนดการกำจัดศัตรูพืชด้วยความเย็นนั้น ในช่วงแรกที่มีการอนุญาตให้นำเข้าตามเงื่อนไขฉบับดังกล่าว พบว่าการวางตำแหน่งแห่งวัดอุณหภูมิไม่เป็นไปตามข้อกำหนด แต่ปัจจุบันการกำจัดศัตรูพืชด้วยความเย็นได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนด รวมทั้งยังไม่มีมีการตรวจพบแมลงวันผลไม้ *A. fraterculus* และ *C. capitata* ติดเข้ามากับผลองุ่นสดนำเข้าจากประเทศเปรู

รหัสการทดลอง 03-04-55-01-02-02-01-55

คำนำ

ปัจจุบันประเทศไทยมีการนำเข้าพืชและผลผลิตพืชจากต่างประเทศเพิ่มมากขึ้น เฉพาะการนำเข้าผลองุ่นสด ในปี พ.ศ. 2553 ประเทศไทยมีการนำเข้า 41,508 ตัน และเพิ่มขึ้นเป็น 57,898 ตัน ในปี พ.ศ. 2554 (ศูนย์สารสนเทศเกษตร, 2555) มาตรการสุขอนามัยพืชที่ใช้สำหรับป้องกันมิให้ศัตรูพืชหรือศัตรูพืชกักกันจากต่างประเทศเข้ามาและแพร่ระบาดในประเทศไทยอาศัยกฎหมายในการควบคุมการนำเข้าพืชและผลผลิตพืช ได้แก่ พระราชบัญญัติกักพืช พ.ศ. 2507 ซึ่งสิ่งที่อยู่ภายใต้การควบคุมของพระราชบัญญัติกักพืช พ.ศ. 2507 จำแนกออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ สิ่งต้องห้าม สิ่งกักกีด และสิ่งไม่ต้องห้าม โดยการนำเข้าหรือนำผ่านสิ่งต้องห้ามสามารถนำเข้าหรือนำผ่านเพื่อ (1) การทดลองหรือวิจัย หรือ (2) เพื่อการค้า หรือเพื่อกิจการอื่นตามที่อธิบดีกรมวิชาการเกษตรประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการกักพืช การนำเข้าหรือนำผ่านสิ่งต้องห้ามเพื่อการค้าต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมวิชาการเกษตร ต้องมีใบรับรองสุขอนามัยพืชกำกับมาด้วย และต้องผ่านการวิเคราะห์ความเสี่ยงศัตรูพืช และต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกรมวิชาการเกษตรกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการกักพืชโดยประกาศลงในราชกิจจานุเบกษา จึงจะสามารถนำเข้าหรือนำผ่านประเทศไทยได้

จากการที่ประเทศไทยเข้าเป็นสมาชิกขององค์การการค้าโลก (World trade organization; WTO) ทำให้ประเทศไทยต้องปฏิบัติตามความตกลงว่าด้วยการใช้มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (Agreement of Application of Sanitary and Phytosanitary Measures; SPS Agreement) ซึ่งเป็นมาตรการในการปกป้องชีวิตหรือสุขภาพของมนุษย์ สัตว์ และพืช โดยกรมวิชาการเกษตรในฐานะเป็นองค์กรอารักขาพืชแห่งชาติ (National Plant Protection Organization; NPPO) ของประเทศไทยได้กำหนดมาตรการสุขอนามัยพืชสำหรับการนำเข้าสินค้าเกษตรจากประเทศต่าง ๆ เพื่อบริการจัดการความเสี่ยงศัตรูพืชหรือศัตรูพืชกักกันก่อนที่สินค้าจะมายังประเทศไทย ซึ่งการกำหนดมาตรการสุขอนามัยพืชในการนำเข้าสิ่งต้องห้ามตามพระราชบัญญัติกักพืช พ.ศ. 2507 เพื่อการค้าโดยให้ประเทศผู้ส่งออกต้องปฏิบัติตามนั้น พบว่ายังไม่เคยมีการศึกษาผลของการดำเนินการหลังจากกำหนดใช้มาตรการสุขอนามัยพืชแล้วว่ามีประสิทธิภาพในการควบคุมมิให้มีศัตรูพืชกักกันติดมากับสินค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ ซึ่งมาตรการที่กำหนดในสินค้าแต่ละชนิดจะแตกต่างกันไปขึ้นกับชนิดศัตรูพืชและการจัดการควบคุมศัตรูพืชของแต่ละประเทศ เช่น การตรวจสอบแหล่งผลิต การจัดการก่อนส่งออก การตรวจสอบทางสุขอนามัยพืชด้วยวิธีที่เหมาะสมกับศัตรูพืชกักกันตามที่กำหนดไว้ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องศึกษาประสิทธิภาพของมาตรการสุขอนามัยพืชกับสินค้าเกษตรนำเข้าภายหลังการบังคับใช้ ซึ่งกรมวิชาการเกษตรได้กำหนดมาตรการสุขอนามัยพืชสำหรับการนำเข้าผลองุ่นสดจากประเทศเปรูโดยออกเป็นประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง เงื่อนไขการนำเข้าผลองุ่นสดจากสาธารณรัฐเปรู พ.ศ. 2553 นั้น ว่ามีประสิทธิภาพในการควบคุมและป้องกันการเข้ามาของศัตรูพืชกักกันได้จริงหรือไม่ เพื่อเป็นการยืนยันถึงประสิทธิภาพของมาตรการสุขอนามัยพืชที่กำหนด โดยศึกษาการตรวจสอบหาศัตรูพืชกักกันหรือการปนเปื้อนของศัตรูพืชอื่น ๆ ในสินค้าเกษตร ตลอดจนชีววิทยาและสัณฐานวิทยาของศัตรูพืชที่พบ นำมาจัดทำฐานข้อมูลศัตรูพืช เพื่อการปรับปรุง ทบทวน แก้ไขมาตรการสุขอนามัยพืชให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วิธีดำเนินการ

อุปกรณ์

1. ผลองุ่นสดนำเข้า
2. อุปกรณ์สำหรับเก็บตัวอย่างศัตรูพืช เช่น พู่กัน กล่องพลาสติก กล่องรักษาความเย็น เป็นต้น
3. อุปกรณ์วิทยาศาสตร์ เช่น ขวดแก้ว อุปกรณ์ในการทำสไลด์ กล้องจุลทรรศน์ชนิด stereo microscope และ compound microscope เป็นต้น
4. สารเคมี เช่น สารเคมีสำหรับดองตัวอย่างพืชและศัตรูพืช สารเคมีกันเชื้อรา และสารเคมีสำหรับเตรียมอาหารเลี้ยงเชื้อ เป็นต้น
5. หนังสือและเอกสารวิชาการตลอดจนเอกสารที่เกี่ยวข้อง

วิธีการ

1. การรวบรวมข้อมูลองุ่นนำเข้าจากเปรู
รวบรวมข้อมูลพืช (crop information) ได้แก่ ชนิด สายพันธุ์ ปริมาณ/จำนวน ช่วงหรือระยะเวลาในการผลิต เก็บเกี่ยวและนำเข้า เส้นทางและวิธีการขนส่ง เช่น ลักษณะเป็นสินค้าขนส่งทางน้ำหรือทางอากาศ ตำนตรวจพืชที่นำเข้า แหล่งปลูก โรงบรรจุสินค้าหรือสถานที่จัดการสินค้าส่งออก ลักษณะบรรจุภัณฑ์และฉลาก รวมทั้งเอกสารทั้งหมดที่แนบมาพร้อมกับสินค้า ศัตรูพืชกักกันที่เกี่ยวข้อง และมาตรการจัดการความเสี่ยงที่กำหนด
2. การสุ่มผลองุ่นสดนำเข้าจากเปรูเพื่อตรวจสอบศัตรูพืชและการตรวจวินิจฉัยศัตรูพืช
สุ่มผลองุ่นสดร่วมกับพนักงานเจ้าหน้าที่กักพืช ณ ตำนตรวจพืชที่นำเข้า และ/หรือ จุดกระจายสินค้าเพื่อตรวจสอบศัตรูพืชที่อาจติดมากับผลองุ่นนำเข้า โดยมีจำนวนสุ่มตัวอย่าง อ้างอิงจาก Whyte (2009) ดังนี้
นำเข้าจำนวนน้อยกว่า 1,000 พวง (หน่วย) สุ่มตัวอย่างองุ่นจำนวน 450 พวง หรือทั้งหมด
นำเข้าจำนวน 1,000 พวง หรือมากกว่า สุ่มตัวอย่างองุ่นจำนวน 600 พวง

เวลาและสถานที่

เวลา	ตุลาคม 2554 - กันยายน 2556
สถานที่	กลุ่มวิจัยการกักกันพืช สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช ตำนตรวจพืช สำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร กรมวิชาการเกษตร แหล่งกระจายสินค้า

ผลและวิจารณ์ผลการทดลอง

1. การรวบรวมข้อมูลองุ่นนำเข้าจากเปรู
องุ่น (grape; *Vitis vinifera*) ซึ่งตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดพืชและพาหะจากแหล่งที่กำหนดเป็นสิ่งต้องห้าม ข้อยกเว้น และเงื่อนไข ตามพระราชบัญญัติกักพืช พ.ศ. 2507 (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2550 กำหนดให้ผลสดของพืชสกุลวิติส (*Vitis* spp.) เป็นสิ่งต้องห้าม การนำเข้าเพื่อการค้าต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมวิชาการเกษตร ต้องมีใบรับรองสุขอนามัยพืชกำกับมาด้วย และต้องผ่านการวิเคราะห์ความเสี่ยงศัตรูพืช และต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกรมวิชาการเกษตรกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการกักพืชโดยประกาศลงในราชกิจจานุเบกษา

การนำเข้าผลงุ่นสดเพื่อการค้าจากประเทศเปรูต้องปฏิบัติตาม หลักเกณฑ์ วิธีการ และ เงื่อนไขที่อธิบดีกรมวิชาการเกษตรกำหนด ตามประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง เงื่อนไขการนำเข้า ผลงุ่นสดจากสาธารณรัฐเปรู พ.ศ. 2553 ลงวันที่ 21 ธันวาคม 2553 มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 21 ธันวาคม 2553 ซึ่งมีศัตรูพืชกักกันที่เกี่ยวข้อง จำนวน 10 ชนิด ได้แก่ *Anastrepha fraterculus* [Diptera: Tephritidae], *Ceratitis capitata* [Diptera: Tephritidae], *Macrosiphum euphorbiae* [Hemiptera: Aphididae], *Parthenolecanium corni* [Hemiptera: Coccidae], *Aspidiotus nerii* [Hemiptera: Diaspididae], *Selenaspis articulata* [Hemiptera: Diaspididae], *Linepithema humile* [Hymenoptera: Formicidae], *Peridroma saucia* [Lepidoptera: Noctuidae], *Spodoptera frugiperda* [Lepidoptera: Noctuidae] และ *Helix aspersa* [Eupulmonata: Helicidae] (Table 1.)

โดยมีเงื่อนไขการนำเข้า ดังต่อไปนี้

- 1) ต้องมีใบอนุญาตนำเข้าซึ่งออกให้โดยกรมวิชาการเกษตร
- 2) วิธีการขนส่ง ต้องส่งผลงุ่นสดในลักษณะเป็นสินค้าขนส่งทางน้ำหรือทางอากาศ
- 3) ผลงุ่นสดต้องเป็นผลผลิตจากประเทศเปรูและมาจากสวนองุ่นที่ปลูกเพื่อการค้าซึ่งได้จดทะเบียนไว้กับ Servicio Nacional de Sanidad Agraria (SENASA) โดยที่ SENASA กำหนดให้เป็น แหล่งปลูกองุ่นสำหรับส่งออกไปยังประเทศไทยและกรมวิชาการเกษตรได้ให้การรับรองแล้วก่อนที่จะส่งออก และ SENASA ต้องจดทะเบียนสวนองุ่นในแหล่งปลูกองุ่นที่กำหนดไว้สำหรับส่งออกไปยัง ประเทศไทยและต้องดำเนินการสำรวจแบบติดตามศัตรูพืช เพื่อให้แน่ใจว่าผลงุ่นสดปราศจากศัตรูพืช กักกัน และต้องดำเนินการจดทะเบียนสวนองุ่นให้เสร็จสิ้นก่อนเริ่มการส่งออก เกษตรกรเจ้าของสวน องุ่นที่จดทะเบียนต้องมีการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (good agricultural practices; GAP) ในสวน องุ่น โดยต้องรักษาความสะอาดสวนองุ่น และต้องมีการบริหารจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน หรือมี มาตรการอื่น ๆ ในการควบคุมศัตรูพืช ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าศัตรูพืชกักกันได้รับการจัดการ อย่างเหมาะสม

- 4) โรงคัดบรรจุผลงุ่นสด ต้องได้รับการจดทะเบียนกับ SENASA และต้องดำเนินการจดทะเบียนโรงบรรจุสินค้าให้เสร็จสิ้นก่อนเริ่มการส่งออก นอกจากนี้ การกำจัดศัตรูพืชด้วยความเย็นก่อน การส่งออกเพื่อกำจัดศัตรูพืชกักกัน หรือการตรวจผลงุ่นสดว่าปราศจากศัตรูพืชกักกันต้องดำเนินการ ภายในโรงบรรจุสินค้าที่จดทะเบียนเท่านั้น

- 5) ผลงุ่นสดที่จะส่งออกมายังประเทศไทยต้องกำจัดแมลงวันผลไม้ South American fruit fly; *A. fraterculus* และ Mediterranean fruit fly; *C. capitata* ด้วยวิธีกำจัดศัตรูพืชด้าน สุขอนามัยพืชด้วยความเย็นดังแสดงใน Table 2. ซึ่งการกำจัดศัตรูพืชด้วยความเย็นสามารถ ดำเนินการได้ทั้งก่อนการส่งออกหรือระหว่างการขนส่ง

- 6) บรรจุภัณฑ์และฉลาก ต้องใหม่ สะอาด และสามารถป้องกันการเข้าทำลายซ้ำของศัตรูพืช ได้ ซึ่งต้องไม่มีการปะปนของ ดิน ทราเย และชิ้นส่วนของพืช เช่น ใบ ก้าน เศษซากพืช เป็นต้น หรือสิ่ง อื่นใดที่มีศักยภาพนำพาศัตรูพืชกักกันได้ และต้องพิมพ์ข้อความต่อไปนี้ติดไว้บนบรรจุภัณฑ์ Product of Peru, Name of exporting company:, Name of fruit (common name and cultivar):, Orchard registration number:, Packinghouse registration number:, Packing date: และ Export destination: Thailand

7) ต้องสุ่มตรวจสอบผลอุณหภูมิสดก่อนส่งออกตามกระบวนการที่เหมาะสมอย่างเป็นทางการ และต้องปราศจากศัตรูพืชกักกัน

8) ต้องมีใบรับรองสุขอนามัยพืชซึ่งออกให้โดย SENASA กำกับมาด้วยโดยต้นฉบับใบรับรองสุขอนามัยพืชต้องแนบมาพร้อมกับสินค้าทุกครั้งที่ยังส่งมายังประเทศไทยและต้องระบุข้อความเพิ่มเติมดังต่อไปนี้ “The consignment of table grapes was produced and prepared for export in accordance with the conditions for import of fresh table grapes from Peru to Thailand” หากผลอุณหภูมิสดผ่านการกำจัดศัตรูพืชด้วยความเย็นก่อนการส่งออกต้องระบุรายละเอียดของโรงงานกำจัดศัตรูพืชด้วยความเย็น อุณหภูมิ และระยะเวลาที่ใช้ (จำนวนวันที่ต่อเนื่องกัน) ลงบนใบรับรองสุขอนามัยพืชในส่วนที่เหมาะสม ในกรณีที่ผลอุณหภูมิสดได้รับการกำจัดศัตรูพืชด้วยความเย็นระหว่างการขนส่งต้องระบุข้อความเพิ่มเติมในใบรับรองสุขอนามัยพืช ดังต่อไปนี้ “SENASA-Peru has supervised the calibration and the placement of fruit sensors into the fruit within the container(s) in accordance with the conditions for import of fresh table grapes from Peru to Thailand and cold disinfestation treatment has been initiated” รวมทั้งต้องมีใบรับรองการเทียบมาตรฐานของแท่งวัดอุณหภูมิแนบมาพร้อมกับใบรับรองสุขอนามัยพืช นอกจากนี้ต้องระบุชื่อสามัญและชื่อพันธุ์ขององุ่น หมายเลขตู้ขนส่งสินค้าและหมายเลขผนึกปิดตู้ขนส่งสินค้า (สำหรับการขนส่งทางทะเล) ในใบรับรองสุขอนามัยพืช

9) ข้อกำหนดการตรวจนำเข้า ณ ด่านตรวจพืช และ

10) การประเมินกระบวนการส่งออก การส่งออกผลอุณหภูมิสดจากประเทศเปรูมายังประเทศไทยนั้น จะเริ่มดำเนินการได้หลังจากที่กรมวิชาการเกษตรได้ทำการประเมินกระบวนการตรวจรับรองส่งออกแล้วเท่านั้น

ซึ่งปริมาณการนำเข้าผลอุณหภูมิสดจากประเทศเปรูในช่วง เดือนตุลาคม 2554 ถึง เดือนกันยายน 2555 พบว่า มีการนำเข้าประมาณ 4,147 ตัน โดยมีปริมาณการนำเข้าสูงสุดในเดือนมีนาคม 2555 นำเข้าประมาณ 1,327 ตัน ใกล้เคียงกับเดือนกุมภาพันธ์ 2555 นำเข้าประมาณ 1,326 ตัน ส่วนระหว่างเดือนตุลาคม – เดือนพฤศจิกายน 2554 และระหว่างเดือนมิถุนายน – เดือนกันยายน 2555 ประเทศเปรูไม่ได้ส่งผลอุณหภูมิสดมายังประเทศไทย สำหรับช่วง เดือนตุลาคม 2555 ถึง เดือนกันยายน 2556 พบว่า มีการนำเข้าประมาณ 7,543 ตัน นำเข้าสูงสุดในเดือนมกราคม 2556 ปริมาณ 1,955 ตัน รองลงมา คือ เดือนกุมภาพันธ์และเดือนมีนาคม 2556 นำเข้าประมาณ 1,925 และ 1,792 ตัน ตามลำดับ ซึ่งประเทศเปรูไม่ได้ส่งผลอุณหภูมิสดมายังประเทศไทยในเดือนตุลาคม 2555 และระหว่างเดือนกรกฎาคม – เดือนกันยายน 2556 (กรมศุลกากร, 2556) สายพันธุ์สำคัญที่นำเข้า คือ Red Globe ซึ่งมาจากแหล่งปลูกที่สำคัญ ได้แก่ Ica และ Piura โดยเป็นสินค้าขนส่งทางน้ำนำเข้าทางด่านตรวจพืชท่าเรือแหลมฉบังและด่านตรวจพืชลาดกระบัง

จากการสุ่มตรวจสอบผลอุณหภูมิสดนำเข้าจากประเทศเปรูพบว่า ผลอุณหภูมิสดมาจากสวนและโรงบรรจุสินค้าที่ขึ้นทะเบียนโดย SENASA บรรจุภัณฑ์และฉลากเป็นไปตามข้อกำหนดการนำเข้า รวมทั้งยังพบว่าบรรจุภัณฑ์ไม้หรือที่รองรับปฏิบัติตามมาตรฐานระหว่างประเทศว่าด้วยมาตรการสุขอนามัยพืช (International Standards for Phytosanitary Measures) ฉบับที่ 15 (ISPM No. 15) เรื่อง แนวทางปฏิบัติสำหรับระเบียบควบคุมวัสดุบรรจุหีบห่อที่เป็นเนื้อไม้ในการค้าระหว่างประเทศ (Guidelines for regulating wood packaging material in international trade) สำหรับเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ใบอนุญาตนำเข้า และใบรับรองสุขอนามัยพืช พบว่า ผู้นำเข้าผลอุณหภูมิสดจากประเทศ

เปรูได้มายื่นขอใบอนุญาตนำเข้า และมีใบรับรองสุขอนามัยพืชแนบมาพร้อมกับสินค้า ซึ่งระบุข้อความเพิ่มเติมในใบรับรองสุขอนามัยพืชตามที่กำหนด เช่น หมายเลขตู้ขนส่งสินค้าและหมายเลขผนึกปิดตู้ขนส่งสินค้า การระบุงการกำจัดศัตรูพืชด้วยความเย็นระหว่างการขนส่งซึ่งมีใบรับรองการเทียบมาตรฐานของแห่งวัดอุณหภูมิแนบมากับใบรับรองสุขอนามัยพืช สำหรับข้อกำหนดการกำจัดศัตรูพืชด้วยความเย็นเพื่อกำจัดแมลงวันผลไม้ทั้ง 2 ชนิด นั้น ประเทศเปรูได้ดำเนินการกำจัดศัตรูพืชด้วยความเย็นระหว่างการขนส่ง ซึ่งในช่วงแรกที่มีการอนุญาตให้นำเข้าตามเงื่อนไขฉบับนี้ พบว่าการวางตำแหน่งแห่งวัดอุณหภูมิไม่เป็นไปตามข้อกำหนด แต่ปัจจุบันการวางตำแหน่งแห่งวัดอุณหภูมิเป็นไปตามข้อกำหนด (ภาคผนวก) โดยการกำจัดศัตรูพืชด้วยความเย็นได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนด ส่วนการกำจัดศัตรูพืชด้วยความเย็นก่อนการส่งออกนั้น ยังไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจากต้องดำเนินการเฉพาะในห้องเย็นสำหรับกำจัดศัตรูพืชที่ได้รับการรับรองจาก SENASA และกรมวิชาการเกษตรเท่านั้น ซึ่งประเทศเปรูยังไม่ได้แจ้งความประสงค์หรือร้องขอให้กรมวิชาการเกษตรส่งพนักงานเจ้าหน้าที่เดินทางไปดำเนินการตรวจรับรองห้องเย็นสำหรับกำจัดศัตรูพืชที่ประเทศเปรู

2. การสุ่มผลองุ่นสดนำเข้าจากเปรูเพื่อตรวจสอบศัตรูพืชและการตรวจวินิจฉัยศัตรูพืช

จากการสุ่มตัวอย่างพืช (สุ่มตรวจผลองุ่นสดจำนวน 450 พวง (หน่วย) หรือสุ่มตรวจผลองุ่นสดทั้งหมด ถ้าผลองุ่นสดนำเข้ามีจำนวนน้อยกว่า 1,000 พวง ถ้ามีผลองุ่นสดจำนวนเท่ากับหรือมากกว่า 1,000 พวง จะสุ่มตรวจผลองุ่นสดจำนวน 600 พวง) เพื่อตรวจสอบศัตรูพืช และสิ่งมีชีวิตต่าง ๆ ที่ติดมากับพืชนำเข้า ณ ด่านตรวจพืชนำเข้า (ด่านตรวจพืชท่าเรือแหลมฉบัง และด่านตรวจพืชลาดกระบัง) นำศัตรูพืชที่พบจากการสุ่มตัวอย่างมาวินิจฉัยในห้องปฏิบัติการ พบว่า ผลองุ่นสดที่นำเข้าจากประเทศเปรูมีศัตรูพืชที่ไม่มีชีวิตติดเข้ามา ได้แก่ เพลี้ยแป้ง (ไม่สามารถจำแนกถึงระดับชนิดได้เนื่องจากตัวอย่างไม่สมบูรณ์) และเชื้อราที่เกิดขึ้นภายหลังการเก็บเกี่ยว และในการสุ่มตัวอย่างผลองุ่นสดนำเข้าจากประเทศเปรูช่วงเดือนเมษายน 2555 พบผลองุ่นสดมีลักษณะ มีรอยแผล แตก ข้ำ และพบตัวอ่อนของแมลงในรอยแผลดังกล่าวซึ่งไม่มีชีวิต จากการตรวจสอบพบว่าเป็นตัวอ่อนของแมลงในวงศ์ดิบเทอรา (Diptera) นอกจากนี้ยังพบไข่ของแมลงข้างปีกใสบนผลองุ่นสดและใยแมงมุมติดมากับพวงองุ่น ทั้งนี้ยังไม่มีการตรวจพบแมลงวันผลไม้ *A. fraterculus* และ *C. capitata* ซึ่งเป็นศัตรูพืชกักกันของประเทศไทยติดเข้ามาที่ผลองุ่นสดนำเข้าจากประเทศเปรู

สรุปผลการทดลองและคำแนะนำ

การนำเข้าผลองุ่นสดจากประเทศเปรูต้องปฏิบัติตาม หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดตามประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง เงื่อนไขการนำเข้าผลองุ่นสดจากสาธารณรัฐเปรู พ.ศ. 2553 โดยมีศัตรูพืชกักกันที่เกี่ยวข้อง จำนวน 10 ชนิด ได้แก่ *Anastrepha fraterculus*, *Ceratitis capitata*, *Macrosiphum euphorbiae*, *Parthenolecanium corni*, *Aspidiotus nerii*, *Selenaspis articulatus*, *Linepithema humile*, *Peridroma saucia*, *Spodoptera frugiperda* และ *Helix aspersa* ซึ่งกำหนดให้ดำเนินการกำจัดแมลงวันผลไม้ *A. fraterculus* และ *C. capitata* ด้วยวิธีกำจัดศัตรูพืชด้วยความเย็นตามอุณหภูมิที่กำหนดก่อนการส่งออกหรือระหว่างการขนส่ง โดยมีการนำเข้าผลองุ่นสดสายพันธุ์ที่สำคัญ คือ Red Globe ซึ่งมาจากแหล่งปลูก ได้แก่ Ica และ Piura และจากการสุ่มตัวอย่างพบว่ามีเพลี้ยแป้งติดเข้ามากับผลองุ่นสดนำเข้า และเชื้อราที่เกิดขึ้นภายหลังการเก็บเกี่ยว นอกจากนี้ พบผลองุ่นสดมีลักษณะรอยแผล แตก ข้ำ และพบตัวอ่อนของแมลงในวงศ์ดิบเทอรา (Diptera) ซึ่งไม่มีชีวิตในรอยแผลดังกล่าว ทั้งนี้ยังพบไข่ของแมลงข้างปีกใส

และใยแมงมุมติดมากับพวงองุ่น ส่วนบรรจุภัณฑ์เป็นบรรจุภัณฑ์ที่ใหม่สะอาดและแข็งแรง ติดฉลากตามที่กำหนด บรรจุภัณฑ์ไม้หรือที่รองรับปฏิบัติตาม ISPM No. 15 มีใบอนุญาตนำเข้า และใบรับรองสุขอนามัยพืชซึ่งระบุข้อความตามที่กำหนด สำหรับข้อกำหนดการกำจัดศัตรูพืชด้วยความเย็นนั้น ได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนด และยังไม่มีการตรวจพบแมลงวันผลไม้ *A. fraterculus* และ *C. capitata* ซึ่งเป็นศัตรูพืชกักกันของประเทศไทยติดเข้ามากับผลองุ่นสดนำเข้าจากประเทศเปรู

เอกสารอ้างอิง

“ประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง เงื่อนไขการนำเข้าผลองุ่นสดจากสาธารณรัฐเปรู พ.ศ. 2553”

(2554, 7 มกราคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 128 ตอนพิเศษ 1 ง. หน้า 5-11.

“ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดพืช และพาหะจากแหล่งที่กำหนดเป็นสิ่งต้องห้าม ข้อยกเว้น และ เงื่อนไขตามพระราชบัญญัติกักพืช พ.ศ. 2507 (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2550” (2550, 1 มิถุนายน). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 124 ตอนพิเศษ 66 ง. หน้า 1-3.

“พระราชบัญญัติกักพืช (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2542” (2542, 18 พฤษภาคม) ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 116 ตอนที่ 39 ก. หน้า 1-9.

“พระราชบัญญัติกักพืช (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2551” (2551, 1 มีนาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 125 ตอนที่ 40 ก. หน้า 28-37.

“พระราชบัญญัติกักพืช พ.ศ. 2507” (2507, 21 มีนาคม) ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 81 ตอนที่ 27 ฉบับพิเศษ หน้า 1-12.

กรมศุลกากร. 2556. รายงานสถิตินำเข้า-ส่งออก ประจำเดือน. (ระบบออนไลน์). (6 ธันวาคม 2556). แหล่งข้อมูล:

<http://www.customs.go.th/wps/wcm/connect/Library+cus501th/InternetTH/11/>

ศูนย์สารสนเทศเกษตร. 2555. สถิติการค้าสินค้าเกษตรไทยกับต่างประเทศ ปี 2554. ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

Whyte, C.F. 2009. Explanatory Document on International Standard for Phytosanitary Measures No.31 (Methodologies for Sampling of Consignments). (Online). Available.

http://www.ippc.int/file_uploaded/1252507962732_ISPM31_ED_in_format.pdf (1 September 2010).

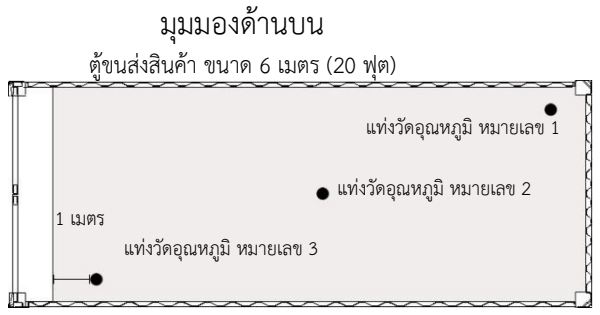
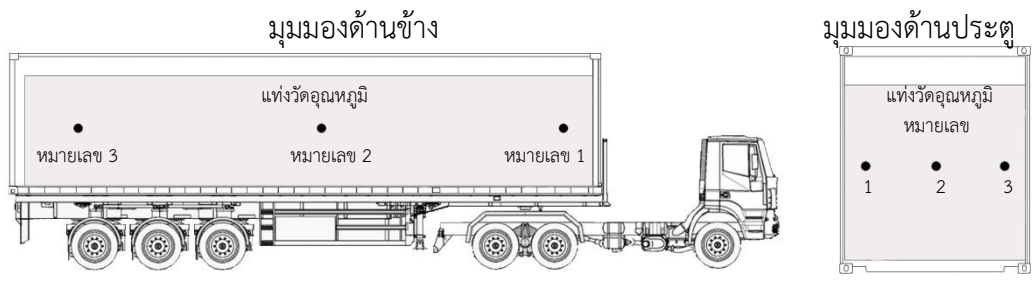
ภาคผนวก

Table 1. List of quarantine pests of table grapes from Peru

Scientific name	Common name
Insects	
Order Diptera	
Family Tephritidae	
<i>Anastrepha fraterculus</i>	South American fruit fly
<i>Ceratitis capitata</i>	Mediterranean fruit fly
Order Hemiptera	
Family Aphididae	
<i>Macrosiphum euphorbiae</i>	potato aphid
Family Coccidae	
<i>Parthenolecanium corni</i>	European fruit lecanium
Family Diaspidae	
<i>Aspidiotus nerii</i>	aucuba scale
<i>Selenaspilus articulatus</i>	West Indian red scale
Order Hymenoptera	
Family Formicidae	
<i>Linepithema humile</i>	Argentine ant
Order Lepidoptera	
Family Noctuidae	
<i>Peridroma saucia</i>	pearly underwing moth
<i>Spodoptera frugiperda</i>	fall armyworm
Snails	
Order Eupulmonata	
Family Helicidae	
<i>Helix aspersa</i>	common garden snail

Table 2. Cold treatment schedules for disinfest South American fruit fly (*Anastrepha fraterculus*) and Mediterranean fruit fly (*Ceratitis capitata*)

Innermost fruit pulp temperature	Exposure period (consecutive days)
1.11 ° C (34 ° F) or below	15 days or more
1.67 ° C (35 ° F) or below	17 days or more

รูปที่ 1 ตำแหน่งการวางแท่งวัดอุณหภูมิผลไม้ภายในตู้ขนส่งสินค้าสำหรับการกำจัดศัตรูพืชด้วยความเย็นระหว่างขนส่ง